

FOCUS GROUP 2: 15/11/2016

Participants:

- **Blanquerna team: Cristina Corcoll, Carme Flores, Àngels Geis**
- **Settings team: Sílvia Turmo and Natàlia Turmo (Petita Escola); M.Àngels Domènech, Mireia Miralpeix, M. José Riella (EBM Mas Balmanya)**

CC - Bona tarda mestres del Projecte TOWE. Comencem la segona trobada per veure com està anant el projecte fins ara, i començaríem parlant del punt 2, aquí a la pauta que tenim, que és coneixements i experiències. I tractaríem primer les dues primeres preguntes, que seria en el primer cas, en la feina que heu fet fins ara, què és el que més ha influenciat o què és el que més influència o impacte ha tingut en la vostra escola i en el cas de feina també feta fins ara, quin impacte ha tingut en la formació, en el coneixement dels vostres equips de mestres. Comencem amb aquestes dues, us sembla? Vinga doncs, qui vulgui.

ST - Bé, nosaltres per fer-ho una mica de forma resumida tota la feina que hem fet fins ara lligada a TOWE, està clar que ha influït molt a l'escola, moltíssim. Aleshores, ho hem dividit una mica per outputs, veient com cada output ha influït en la nostra vida diària. Les estones dels àpats han canviat força, especialment pel què fa a l'autonomia dels nens; els hem donat molta més autonomia i els ha conscienciat molt de la importància de la nostra actitud, del nostre to, sí, del nostre tarannà, el de les mestres. Sobretot en aquests dos aspectes. Hi havia temes que ja els estàvem treballant i que potser han seguit bastant similars a com estaven. Pel que fa les llengües, el gran canvi és que aquest curs hi ha quatre especialistes d'anglès a l'escola. Ha passat d'haver un especialista a quatre. Clar, això vol dir que els nens escolten l'anglès moltes més hores, i que té una presència més gran a l'escola. I que tots quatre podem treballar en equip, ajudar-nos els uns als altres, aprendre dels uns als altres, i també millorar les nostres estratègies, recursos. Un dels canvis més grans que ha portat TOWE a l'escola té relació amb el joc, és a dir, amb l'output quatre diria, que és el de children voices and expressions. Aquest output va fer com un click en nosaltres, és a dir, nosaltres afirmàvem amb tota tranquil·litat que el joc era un puntal per l'educació dels nens de 0 a 3, que creïem que era la via principal d'aprenentatge, però vam veure que a la nostra escola, dins de les aules i els patis faltaven, sí que hi havia molts recursos, però faltaven unes zones, unes àrees de joc fixes que podien anar variant, però faltaven aquestes àrees de joc. I aleshores durant l'estiu va haver una reorganització de les aules, i s'ha començat aquest curs a partir de setembre amb unes àrees, unes zones de joc fixes a les classes, que les tutores van variant setmanalment, quinzenalment o mensualment, i que adapten a l'etapa o al grup de nens que tenen a aquella aula. I a més a més, dins d'aquest output, no? Que parla d'això, de la interacció entre els nens, del paper de la mestra, la seva comunicació en els conflictes, el joc, s'ha incorporat nou personal a l'escola. Aleshores això ens ajuda a que podem ser permanentment dues mestres per aula tot el dia. Això permet que una mestra pot estar fent tasques més pràctiques, més mecàniques, com si diguéssim, i l'altra pot estar sempre observant els nens, asseguda amb ells, o jugant. Bueno, no té perquè ser sempre la mateixa però sí que el fet de ser dues mestres a l'aula en tot moment doncs millora molt aquest aspecte. I per últim, l'últim output que hem treballat que és el número tres, el de well being, és sorprenent veure com ha fet evident, que potser això fa vergonya i tot dir-ho, no? Però nosaltres quan pensàvem, organitzàvem coses per Petita

Escola, anàvem buscant petits objectius, no? I mai ens havíem adonat que l'objectiu bàsic, primer, últim, i a més aquest objectiu el compartim amb les famílies, és el benestar dels nens. I amb aquest output ens hem adonat que, ostres, era tan fàcil o tan difícil com això, no? Que el nostre objectiu és que els nens estiguin bé. I és objectiu comú de la direcció, de l'equip de mestres, de les famílies. I bueno, aquest ha sigut també un canvi més mental que funcional, no? Però això. Segueixo o voleu dir alguna cosa i després continuo o contesto els dos punts...

CC - Aneu parlant potser vosaltres dels intel·lectuals outputs que heu treballat.

ST - Dic una última cosa que sinó quedarà solta aquí. Que TOWE ha influït de manera positiva totalment en tot l'equip i que un gran canvi que això no es lliga amb cap output en concret, però ens ha acostumat a treballar reflexivament, a autoavaluar-nos, analitzar-nos, a observar-nos, i aquest és un canvi importantíssim que ens acompanyarà ja a partir d'ara aquesta manera de treballar.

MM - Bé, per Mas Balmanya, la introducció dels outputs a l'escola ha tingut un impacte molt gran en tots els sentits. Però sobretot el que nosaltres ens ha cridat més l'atenció és una cosa que creïem que tenen en comú tots els outputs, que és l'actitud de l'adult vers l'infant. Llavors un discurs que semblava que teníem molt clar i que el treballàvem d'una manera molt bona des de l'escola, un cop t'hi pares a reflexionar i comences a treballar, treballes a través de vídeos, t'observes, observes a les companyes i reflexiones, et dones compte doncs que no, que no està clar, que la base no és l'adequada i que s'ha de començar per aquí. I en tots els outputs el nostre treball comença per l'actitud de l'adult. Jo crec que tot el treball que estem fent ha començat per aquesta base, no? I molt el treball reflexiu que s'està fent és a través d'això, de com hauríem de comportar-nos, com hauríem de tractar, com hauríem d'intervenir, com hauríem de parlar-nos, quin to de veu hauríem de tenir en tots els outputs. Això ens ha coincidit, i creiem que és com la base del benestar, perquè el benestar sigui possible ha d'haver una actitud de l'adult. Llavors ha sigut una cosa que ens ha impactat des de tots els outputs i que és el que més està incidint en el nostre treball. Però igualment, des de totes les perspectives està sent un treball molt ric que TOWE ens va acompanyant a fer aquesta reflexió com elles deien, no? A autoavaluar-nos, a parar un moment i pensar en la cosa més simple, que puguis imaginar-te i analitzar-la a través d'una quadrícula i una mica el treball que ens està donant és això. Llavors si ens posem a centrar-nos en cada output, per exemple, un dels outputs que més hem treballat, o més s'ha donat just ara al principi del curs, hem fet molts canvis a l'espai menjador, perquè per poder tenir una actitud diferent l'adult i donar-li una autonomia diferent a l'infant, doncs hem hagut de fer uns canvis estructurals i això ha tingut molt d'impacte en les nostres reunions d'equip. Hem hagut de discutir molt, quina havia de ser la manera, com havia d'estar col·locat el material, quines coses els hi havíem de deixar fer a alguns i alguns no... tot un treball que ens ha portat hores, hores de treball en equip. I a més a més ha impactat en tot l'equip. Tothom ha tingut poder de decisió, tothom ha tingut que opinar, tothom ha tingut que viure-ho molt i ara s'estan començant a veure els resultats de tots aquests canvis, no?

MaD - Tant a menjador com el que serien els esmorzars.

MM - Totes les hores dels àpats.

MaD - Tots els àpats.

MM - Els canvis no han sigut únicament al menjador, com que els esmorzars i els berenars els fem a les aules, doncs estem fent una mica reestructuració de totes les zones dels àpats.

MaD - I el que et dones compte amb aquesta reflexió és que de vegades una cosa molt simple que no t'havia passat pel cap, com pot ser la mida d'un plat, val? Et fa canviar doncs tota una cosa que pensaves que no podries fer mai, per l'espai, per no sé què, no? I dones mil voltes i vas a tocar una cosa molt simple que és la mida d'un plat, no? I això et permet com refer, no? Potser és allò que dèiem, no? Tot el que és reflexió i anàlisi t'aporta això, no? De vegades a trobar una cosa molt simple pot produir canvis molt grans. Penso que això és un aprenentatge molt important.

MM - Creiem també que, perdó, aquestes reflexions que vam fer a l'inici, que ens van permetre treballar tot el tema dels àpats ens han introduït al treball del tema del joc. El joc i l'actitud de l'adult, com intervenim, la resolució de conflictes... però això ho hem vist a través dels vídeos que gravàvem per una cosa, ens donem compte de com actuem els adults. Llavors això és un treball molt ric perquè a través que estàs filmant una cosa totalment diferent, tu veus quina actitud té la persona, com tracta l'infant, com li parla, si hi ha ordres, si hi ha preguntes. Tota aquesta interacció que ara està sortint i ara és el que estem treballant també més a les reunions d'equip de fer un treball més acurat de quadrícules, mirant un sol tema; el to de veu, per exemple, no? I ens avaluem durant tota una setmana quin to de veu estem utilitzant. Si l'he aixecat, si l'he aixecat per què l'he aixecat, ho podria haver fet d'una altra manera, com pensem que ha de ser... i el treball està anant en aquesta direcció. Seguim amb què els vídeos ens estan aportant molt bones reflexions a totes. Perquè sí que una companya et pot observar, però sempre costa més de dir una cosa, i són coses poc palpables i si tu les veus tu mateixa en una imatge són coses que ens estan funcionant molt bé i que seguim tirant per aquest camí. Vols afegir alguna cosa...?

MjR - Bueno, això, que és un exemple, bueno el de les quadrícules un exemple del to de veu, però nosaltres a meitats de setembre vam fer un intensiu de la veu dels infants i vam decidir entre tot l'equip quins indicadors ens agradaria començar a treballar. N'hi ha molts, no? Un era el to de la veu, un altre era...

MM - El demanar permís.

MjR - El demanar permís. El demanar permís a l'infant, no? Demanar permís per mocar-lo, per mirar el bolquer o per demanar permís.

MM - A l'estar amb ells.

MjR - Sí.

MM - Passar les estones amb ells.

MjR - Passar les estones amb ells, sí. El moviment, no? El moviment aquest que parlàvem...

MM - Et dones compte que un matí porta molta feina, no? Que estàs preparant activitats, que estàs preparant els esmorzars, que estàs preparant lo altre i dius en quin moment comparteixo aquesta estona de joc amb ells a terra, aquesta estona de simple conversa, aquesta estona de benestar.

MjR - De benestar amb ells i de gaudir de la teva feina també, de gaudir dels infants, no? De gaudir d'aquests moments.

MM - I pel que fa a l'output del well being i l'output del llenguatge, són outputs que no hem pogut treballar tan específicament com els altres dos perquè primer ens hem centrat en aquests dos, però que sí que ja els hem anat introduint per diferents bandes. Per exemple, el well being està introduït en moltes de les preguntes estan introduïdes en l'entrevista inicial per les famílies, ho veiem més per aquesta vessant i incloent-los en la descripció de què és benestar per ells, què és el benestar dels seus fills per ells. I el que és llenguatge, comencem a pensar en la introducció de l'acolliment de totes les llengües possibles que actualment, realment aquest any tenim diversitat.

MjR - Sí.

MM - Més diversitat que altres anys. I comencem a pensar, a reflexionar...

CC - Val, pel que heu explicat, en el cas de les dues escoles sembla que heu aconseguit que tot l'equip de mestres participi, no? Del procés de formació, de reflexió... és a dir, dieu que això ha estat així?

MaD - Sí, sí. De fet, ha passat una mica que l'objectiu era que passés a formar part de l'escola, el projecte, no? I no fos un projecte, no? Sinó que fos una manera de fer de l'escola, no? I a més a més, ens ha permès tot el curs, totes les reunions que fem setmanalment amb tot l'equip, sempre surten temes de reflexió. És a dir, que hem apartat, dediquem poc temps a temes organitzatius o més del dia a dia per poder dedicar doncs com a mínim una hora de les reunions a analitzar situacions quotidianes o menjadors. Hem passat molts dies fent coses d'àpats o així però el que hem incorporat en totes les reunions d'equip es treballarà així, no?

CC- Molt bé. En les vostres escoles hi ha hagut algun incident crític? Alguna cosa que hagi passat a l'aula amb els infants, amb famílies, entre vosaltres mateixes que hagi suposat o bé una parada o bé un moment de reprendre alguna idea, de fer un pas endavant? Algun moment significatiu en tot aquest procés de TOWE?

MM - Jo penso que el nostre moment crític va ser els primers vídeos, no? Et col·loques en quin moment estàs i tu et penses que estàs aquí dalt i fas un vídeo de les coses més, no? I et col·loques on estàs realment. I veus tot el que has de millorar.

MaD - Sí, i penso que un altre moment és com de dir quan tens clar i decideixes i que fas, et sembla que això ho apliques, fas un altre vídeo i te'n dons compte que no estàs fent res o quasi res del que s'havia dit. I has de tornar a reformular o repensar allò de dir, per què no ho estem fent, no? I penso que ha hagut, és a dir, potser el que hem treballat més profundament, perquè és més fàcil, tens més clar les pautes, no? O el que és l'alimentació i saps què vas a gravar, no? Jo penso que és més clar ja començar per aquí. La veritat és això, que després te'n doncs compte de coses que dius, *ostres, no està funcionant*, no? I dius, *hi hem de tornar*, no? I fins un moment que vam dir, *bueno, ja prou. Ara donem-nos un temps*, no? Perquè ens passàvem un mes que cada setmana, cada setmana i sempre hi havien coses. Ens entrava com una angoixa, no? De dir, hem de tornar a gravar i hem de tornar a fer. I dius, no, aturem. És allò de dir, aturem, donem temps, i ara no gravarem res fins d'aquí un mes o mes i mig, no? I penso que són moments que dius, *ai!* No? No ens en sortirem, i després dones la volta i potser és això. Quan canvies la mida del plat i tot gira, no? I ja està.

CC - I en el vostre cas, Petita Escola?

ST - Per nosaltres allò que comentava abans, no? Aquest click que va haver en el moment de veure això, quins recursos se'ls hi dona als nens perquè juguin, perquè decideixin què volen fer i quan ho volen fer. Aquest va ser un moment de dir *ui, en què ens estem equivocant, com ho estem fent, com ha de ser l'escola*. Aquí sí que hi va haver un moment una mica com de tocar fons. Un moment per després dir, *vinga va, anem a millorar-ho, què podem fer, compartir-ho amb l'equip, canviar moltes coses...* sí que vam començar amb uns outputs que ens donaven molta seguretat perquè estàvem molt d'acord amb la teoria o amb el que llegíem en els manuals i vàiem que una mica com de sentir-se bé. De veure que el que s'està llegint més o menys ho vas fent i que amb petits canvis ho pots optimitzar. Però sí que amb l'output quatre va ser com *ui, no ens agrada com ho fem*, no? I això és dur, veure com no t'agrada com estàs fent una cosa que creies que feies bé. I després sí que volíem comentar que és com molt bonic llegir els manuals amb l'equip, compartir-los, reflexionar, que sembla que des de la teoria tots estem molt d'acord, molt disposats a avaluar, observar, a canviar... i llavors en els vídeos que dèieu vosaltres, amb les observacions o que simplement sent conscient de la teva pràctica, t'adones de lo enquistada que està la rutina, de com és de difícil fer visibles aquests canvis que t'has proposat fer. Jo crec que això en l'altre focus group ho vam dir i nosaltres pensàvem, bé, perquè estem començant TOWE, però aviat, com que ho tenim tant clar que ho volem canviar això, aviat ho canviem i aviat es veurà. I és molt difícil.

MaD - És difícil, sí.

ST - Els canvis d'actitud nosaltres hem trobat que són molt complicats. Això que dieu el to, l'actitud amb els nens, és molt difícil. I el que sí que ens ha ajudat molt és aquest canvi que dèieu; canvis d'espai, canvis de materials, canvis de plats que dèieu vosaltres. Els canvis en els materials i en l'organització, et condicionen l'actitud. Llavors quan ja estàs condicionat, obligatòriament has d'actuar diferent, no? Si l'aula és diferent, la mestra actua diferent.

Llavors és trobar què puc canviar del que tinc a les meves mans, quin canvi automàtic puc fer perquè es donin uns canvis més difícils de donar-se, no? I bueno, això.

CC - Molt bé. Creieu que el projecte TOWE us ajuda a treballar amb la diversitat a les vostres escoles?

MaD - Sí, força.

MjR - Sí, per força.

MaD - Bueno per força... jo penso que l'única opció de treball i d'aconseguir el benestar pels infants és tenir en compte la diversitat. La diversitat en tots els sentits, no la diversitat pensada en desfavorits, no? Sinó la diversitat amb tota la gamma que tens de potencialitats, no? Dels nivells que tens, de les característiques...

MM - Del que necessita cada infant.

MjR - Cada infant és diferent. Doncs sí, clar.

MM - Poder atendre aquell que vol estar allà quiet, aquell que li interessa moure's més, aquell que li interessa poder-se servir, aquell que li interessa que l'ajudis una mica més, que t'ho demana, poder... tot.

NT - Totalment d'acord amb vosaltres.

ST - Tornem a estar en això, en el benestar i totes les cares que té i totes les possibilitats de benestar que hi ha, que són diferents per cadascú de nosaltres, per cada persona no per cada nen. Llavors, si el nostre objectiu 1 és el benestar dels nens, ens hem de centrar en cadascun d'ells i, per tant, en la diversitat de nens i nenes que tenim a l'escola. I també entenem la diversitat igual que dieu vosaltres, no com a nens amb més dificultats, simplement cadascun d'ells és diferent.

MaD - És divers.

MM - És molt curiós això que has dit del benestar, de que cadascú té el seu punt de vista, perquè és graciós quan preguntes a les famílies què és per ells benestar, jo no m'esperava que sortís, jo em pensava que sortirien més coses sobre la cura de l'infant, no? I molts parlen de relació, molts estan centrats en la relació, en l'atenció, en el temps que s'hi dedica, en el respecte. I no tant en la cura de les coses més primàries, no? Diguéssim alimentació i higiene. No, no.

MjR - Han sortit coses molt *xules* i les tenim a l'entrada de l'escola encara. Va ser una reflexió que vam fer amb els pares el primer dia a la reunió de pares al setembre. I la veritat és que sí, no?

MM - Donar lloc a totes aquests punts de vista, no?

ST - A nosaltres també ens va sorprendre. Vam fer aquest exercici amb les famílies i després també amb les mestres, amb l'equip de l'escola. Primer amb les mestres i després amb les famílies i també ens esperàvem que fos una mica divers, no? La visió de professionals de l'educació, què és per nosaltres el benestar, què pretenem donar dins de l'escola i que la visió de les famílies seria una mica més pràctica, no? Salut, alimentació... I la veritat és que no. Sí que n'hi ha tant dels dels mestres com de les famílies en aquest aspecte i després n'hi ha d'altres que parlen d'un entorn educatiu, ric en recursos, això des de la part de les famílies, llengües, música... I al final vam fer una mica com el resum, no? La síntesi de tot i s'assemblava molt. Era molt divers, hi havia una gran quantitat de paraules que també estan exposades a l'escola i eren molt similars. T'agrada i t'adones que l'objectiu és compartit i és comú en molts aspectes.

CC - Creieu que els va sorprendre a les famílies que els preguntéssiu això?

ST - Era una cosa nova per ells, en una reunió que anéssim a buscar...

NT - Escoltar-los també, perquè hi ha moltes vegades que venen a escoltar ells i aquí és com et dono la oportunitat també de...

ST - Hi va haver uns minuts de què poso? I es parlaven una mica entre ells. I nosaltres els hi donàvem un full per a què ho escriguessin i algunes famílies et demanaven, *ostres m'ho puc endur a casa? Vull pensar-hi*. Perquè sí que es van quedar una mica com, no sé, no?

MjR - Bueno nosaltres ja havíem parlat del projecte, no? I del què comportava el projecte. Ho vam parlar a les portes obertes va ser o el dia...?

MM - La primera reunió.

MjR - La primera reunió de pares. La primera reunió de pares sí, en general vam parlar d'això. I nosaltres ja quan vam començar aquest projecte ja vam parlar amb els pares i...

MaD - No, no els va sorprendre.

MjR - I no els va sorprendre que els preguntéssim, no.

CC - Jo crec que ja podríem passar al bloc tres. A no ser que us quedi alguna cosa més preparada. Crec que ja hem respòs les cinc preguntes d'aquí, si? Passem al tres? Sinó recuperem després si queda alguna idea penjada.

ST - Hi ha un punt dins de la dos, perdó, que preguntava si hem aplicat el TOWE en uns grups concrets o si s'ha fet en alguna altra escola. Pot ser que això estigui dins del punt dos? Bueno, nosaltres vam voler anotar aquí que malgrat que fèiem observacions amb uns grups concrets, que irremediablement això condiciona les actituds, la manera de treballar amb tots els grups, fins i tot a l'aula de nadons, que no entraria dins de l'etapa que treballem aquí, però que ho adaptes però tens ganes de fer els canvis.

MM - Nosaltres igual. Amb això estem d'acord. No estem observant únicament els grups de grans, sinó que és un canvi que ha implicat un canvi d'escola. És una manera de fer i ens ha afectat. Està treballant igual la que està a lactants que la que està treballant a 2-3. Estem fent els mateixos canvis. Creiem que és una actitud que totes hem de... pensem que és el mateix.

CC - Molt bé. Doncs si us sembla passem al punt número tres que té a veure a reptes o dificultats, no? Seria que si ha hagut alguna qüestió concreta que hagi estat especialment difícil o hagi disposat un repte. I també vinculat amb això i amb els materials que se us van distribuir en el seu moment, si hi ha alguna millora que podríeu proposar per aquells materials, alguna cosa que potser finalment fins ara almenys no ha servit tant o no ha estat tan rellevant.

ST - Per nosaltres bàsicament hi ha dos reptes o dos dificultats, diríem. Una és el temps. A nosaltres ens costa molt trobar estones per concentrar-nos en TOWE, tenir hores seguides per dedicar a TOWE des de la direcció mateix i també sobretot amb tot l'equip de mestres. Se'ns queden curtes les estones de reunió perquè no només ens hem de dedicar a TOWE. Hi ha moltes altres coses que s'han de tractar, se'ns fa curt. I una altra dificultat són les gravacions. Especialment aquest primer trimestre d'inici de curs amb les adaptacions, potser és un trimestre més difícil que els altres, el fet que una de les mestres estigui gravant n'hi ha una menys dedicada als infants, no? I això ens ha estat difícil. Però bueno, hi havia la idea que havíem comentat en alguna trobada que havíem fet de posar un trípode, d'això, de millorar-ho. Temps i gravacions.

MM - Nosaltres... perdona, estaves?

ST - Perdó, que se m'ha acudit ara. I el que canvi d'actitud que comentàvem abans és el gran repte, no? Aconseguir canviar actituds.

MM - Sí, nosaltres l'objectiu que ens marquem general de TOWE, és que a través de la nostra autoavaluació i crítica, i de la lectura que hem fet de les bones pràctiques, no? Primer una lectura de les bones pràctiques, fer-nos una idea de com se suposa que hauria de ser, també fent una lectura crítica, no? Sabent a quins punts ens podem acostar més o ens podem acostar menys perquè la realitat social que tenim pot ser un xic diferent segons el país on estem. Doncs a través d'aquesta lectura i a través d'una avaluació crítica de quin moment estem, com compartir-ho en una manera d'actuar. Aquest és el nostre objectiu principal. En tots els ios. Llavors això passa per com intervenim amb els infants en la resolució de conflictes, com els hi donem autonomia... això passa per tot, no? Per tot el que estem treballant. Però jo crec que l'objectiu més gran és aquest. Fer un punt, com actuar. Fer-ho real, com si diguéssim, no? Que no es quedi en paraules. Que la teoria sembla que tothom ràpid se l'aprèn. Però l'actuació, convertir-te en un model de realment actuo així, realment crec això que estic dient...

MaD - Sí, penso que ara nosaltres de moment el nostre repte és aquest. És un dels reptes més importants perquè penso que és la base de tot, vale? I llavors penso que ara ens vindrà com centrar-nos, de definir més quines han de ser les nostres observacions per captar, per

exemple, el joc dels infants, no? Que sabem, però es clar, si abans no hem treballat les nostres actituds, ens queda coix. No tindrem elements d'anàlisi, no? Com si diguéssim, primer volíem fer com aquest taló de fons i ara mica en mica doncs anar-nos centrant més en dir bueno, el joc dels infants, la resolució de conflictes... La resolució de conflictes ja ho vam fer una mica. Llavors però sí que aquestes dinàmiques o aquestes seqüències, no? Aquest llenguatge que tenen entre ells, no? A través del joc i tot això, doncs una mica definir, no? Perquè no anem a gravar a qualsevol cosa, qualsevol moment, també tenir una mica com fixem la mirada, no? Com fixem aquesta observació penso que això serà un repte, perquè penso que és una cosa molt àmplia i molt interessant i que aniries d'aquí allà i de dir bueno...

MM - I que els vídeos també s'han d'acotar, s'han de saber tirar, s'han de mirar, s'han de reflexionar i no només una mirada, sinó més d'una.

MjR - I això porta temps, també.

MM - Llavors gravar molts vídeos també pot ser un handicap per dir no serveixen per res, perquè ningú se'ls mirarà tres hores de vídeos de jocs d'infants ni trobarà aquell moment exacte on està passant aquella cosa interessant, no? És un handicap això, és un repte de saber i afinar la mirada.

MaD - I al final penso que hem de fer un pas més, no? Quan arribem aquí doncs potser una reflexió entre teòrica i pràctica sobre el que és el joc, aquestes dinàmiques que s'estableixen per poder anar avançant, no? I nosaltres potser en comptes de tot, evidentment que ho tens tot present, però de moment ens hem centrat en dos, no? Que serien els àpats i la veu dels infants, i llavors ara...

MM - Tenim planificat al gener...

MaD - De cara a gener començarem a treballar el que són les llengües, que bueno, no sé si ha de ser aquí o no, a un altre lloc. Per nosaltres és un tema que no sabem encara una mica com l'abordarem, no? Tenim molt clara una part i l'altra part no la tenim tant clara. I tenim interrogants, tenim dubtes.

MM - Això jo penso que ve lligat a aquesta pregunta que ens heu fet d'una mirada crítica sobre els materials que ens heu entregat, no? Pensem que tenen una base molt rica, sobretot també mirant el que era *toddler*, no? Vas a la base, sobretot per exemple, dels que tenim més dubtes, per exemple, de llenguatge, perquè no sabem com abordar-ho, però ens falta més guia. Estem una mica perdudes.

MaD - Un seguiment que ens ha anat molt bé, per exemple, les pautes més específiques, no? Això que és més específic, com per exemple, del guió cinc hem posat, sí?

MM - Per exemple, per començar, tens una pauta molt clara, de dir, bueno, vaig a situar-me. Però vaig a situar-me com treballa el llenguatge. Com treballa la llengua, vaig a situar-me.

MjR - De la part d'acollida i d'addicional language, no? I...

MaD - I clar, nosaltres... ai, perdona.

MjR - No, no, fes.

MaD - No, digues.

MjR - Nosaltres en aquest material hi ha unes preguntes però no sabem com llegir o observar en quin punt estem, no sé si m'explico.

MM - Es que jo penso que tenim una situació molt diferent. Aquí veiem les dos opcions. Veiem una escola on tenen la possibilitat de tenir persones internes que sempre parlen en anglès, no? Que han potenciat aquest punt, perquè estaven en un punt que els hi ha sigut fàcil partir. Però nosaltres ens trobem en un punt que tot just ara ens estem plantejant com treballem el català. Quina riquesa de llenguatge tenim en la nostra llengua. I ens donem compte que no ho fem bé. Com hem de pensar en introduir una segona llengua a estones, qui ho farà, tindrà sentit que ho faci una mitja hora i després de cop i volta torni... Tenim com un *maxambrat* de dubtes.

MaD - Pensem que el model ideal, pensem que el model és aquest, el que tenen elles...

MM - Però no sabem d'on partir.

MaD - De que hi hagi una persona a l'escola, d'això, de la introducció d'una nova llengua, eh? Parlant aquesta llengua, que te'l trobis allà on te'l trobis et parli en aquesta llengua, no? Nosaltres pensem que és un model que si nosaltres poguéssim triaríem aquest. Tenir a algú, llogar algú, un suport una d'allò que sempre parli anglès a l'escola, no? I ens trobem que això de moment no podem fer-ho, no? Llavors dius, ostres, té sentit que nosaltres... clar, tenim més interrogants que no pas res. Pensem que necessitarem o hem de donar moltes voltes, bueno, hem de pensar i potser necessitarem una mica d'ajuda a l'hora de planificar això. Tenim clar que per nosaltres hi ha com dos vessants. Hi ha, bueno no, tres. La llengua pròpia, no? La qualitat de la llengua pròpia a l'escola. L'acollida de les diferents, de la diversitat de llengües, que això sí que ho tenim clar, i l'altre és introduir una llengua nova. Que aquest no el tenim tant clar. Perquè pensem que tenim molta feina encara per fer, no? Però bueno, estem una mica així, no?

MM - El mateix ens passa en alguns apartats del benestar de l'infant, que ens trobem doncs que no els veiem aplicables pel sistema de treball que tenim aquí, perquè veiem una intrusió, un punt de coses que no ens pertocuen pel sistema que tenim aquí, perquè li pertoca a un altre servei. Llavors no sabem com no trepitjar-nos, o si ens toca una mica a nosaltres o no, com podem fer per...

ST - Penso que, nosaltres també havíem anotat això a aquesta pregunta, tot el que fa referència a l'habitatge, problemàtiques familiars, tot el que passa fora de les portes de

l'escola, jo crec que els centres que participen des d'Anglaterra, sí que tenen aquest component més d'ajuda social, i nosaltres també aquí...

NT - Et mantens una mica al marge, no? No saps si...

ST - Sí.

MaD - Potser a partir d'alguna pregunta més indirecta, que a partir d'aquesta pregunta puguis copsar una mica això, qui tenen a prop, si tenen ajuda, no tenen ajuda, no? Si tenen recursos propers, si van al parc o no...

MjR - Si els avis viuen aquí o no.

MaD - Ho hem fet una mica així indirecte en les entrevistes, però n'hi ha que dius són molt intrusives i pensem que nosaltres no és la nostra feina, perquè el model d'aquí no és així, no, tampoc? Penso que una família que ve a l'escola no s'espera que li preguntis tot aquest, si se'n va a serveis socials potser sí que s'ho espera, però si ve a l'escola no. I després si hi ha una família amb certes dificultats, després ja en parlem, no?

MM - Bueno, jo les que no tenen dificultats sí que li dones un punt de el discurs que tu fas a l'escola i com treballa el benestar, jo crec que ja li estàs incidint a la família de com ha de treballar el benestar a casa, no? Què és el benestar. O sigui, tu li estàs donant importància a una qualitat per l'infant que les famílies vulguis o no quan ho senten, jo crec que ja se senten al·ludides i canvien coses a casa. I fins i tot t'ho diuen, no? *Ai, això que has dit no se m'havia passat mai pel cap*, no? Doncs això jo crec que passa i crec que en el treball del benestar hem de fer més aquest treball. Fer molt visible el que estem treballant nosaltres, perquè ells s'ho vegin a casa si ells ho volen. Però no ho veig tan treball. I també ens costa això, no? Un poc pautat, un poc d'on partim, què observem i aquestes pautes tan clares ens han anat molt bé.

MaD - Bueno, jo penso que el de benestar sí que té molts de punts i i coses a observar, però penso que són matisos, no? I que de vegades costa diferenciar aquest matís. Perquè fa la mateixa pregunta a nivell emocional, a nivell social... La pregunta és la mateixa però te l'emmarca dins d'un context diferent. Llavors tu has de situar-ho si és emocional, si és de relació, no? I aquí bueno, de vegades et perds una mica, no? Però bueno, és un treball que, una reflexió que...

CC - Si passem al punt quatre, està més vinculat al que s'està fent ara. Jo crec que ja ho heu explicat, perquè com que abans heu parlat de cadascun dels intellectual outputs, què havíeu fet, què no havíeu fet, quan havíeu començat... però potser podríem aprofitar aquest moment per si hi ha alguna experiència concreta. Parlaves del canvi de plats o d'alguna cosa concreta que potser encara no hagi sortit, que exemplifiqui com s'està posant a la pràctica algun dels intellectual outputs. O si ja ho heu dit tot passem al punt següent.

ST - Nosaltres quan vam intentar respondre a aquesta pregunta, ens adonem que és molt difícil amb TOWE, no sé si us passa a Mas Balmanya també, dir què estem fent ara, què ja

hem fet i què farem. Entres com amb el TOWE i al camí es va barrejant tot, i el que vas fent és afegir reptes però no acabes mai res, no? No s'acabarà mai i gràcies que no acabi, però és com no pots deixar de centrar-te en els outputs que ja vas començar per ara enfocar-se només en... és molt difícil. Encara que ara pretenguis dir, ara ens centrarem més en l'estona del joc, no. Perquè no pots oblidar allò de les llengües que ja havies començat. Al menjador segueixes havent de millorar moltes coses... per tant, anem afegint coses i seguint. Sí que hi havia coses concretes que volíem comentar. Pel que fa a les estones dels àpats, que hem donat molta més autonomia als nens, hem reorganitzat una mica les aules i la manera com entra el menjar a l'aula, com es serveixen els plats, perquè els nens puguin ajudar a la mestra a servir, puguin deixar el seu plat brut, puguin recollir el postre, no? Aleshores això, pel que fa a les estones dels àpats i després això, amb el well being, que és l'output que estem més centrades ara, ens ha anat molt bé la graella d'observació que ens va donar la Helen que vèiem que és molt complexa, molt llarga, que de vegades es solapen amb temes des d'una vessant o d'una altra. Nosaltres el que hem fet, després de fer una feina conjunta amb tot l'equip, l'hem com subdividit en apartats i l'hem repartit a parelles de mestres de l'escola, no? Parelles intencionadíssimes, o sigui molt ben pensades. I la part que treballen d'aquella graella també està molt pensada perquè són persones que per nosaltres són molt potents en aquells aspectes que estan analitzant. I d'aquesta manera, fem una reflexió des de diferents punts de vista, diferents persones, per marcar-nos objectius comuns amb estratègies comunes. I això ens ha ajudat a que tot l'equip es senti responsable de l'escola, no? Perquè el punt de well being és molt d'escola, és molt de globalitat i bueno, que tinguin aquest punt de vista més general, no? Que se situïn no dins de la seva aula amb els seus nens, amb les coses que passen allà cada dia, sinó...

NT - Un punt de vista més global, no? Mirar-s'ho més de fora.

ST - Sí. Em deixo alguna cosa Natàlia? Early languages... Hem fet força canvis en l'horari dels mestres, com organitzar temps, quan uns estan amb aquesta especialista, com poder aprofitar bé temps, espais i personal de l'escola per millorar ràtios, per fer grups partits...

NT- El fet de ser dues mestres a totes les aules et permet també en molts moments fer grups reduïts, que tinguin més estona doncs el que comentava abans la Sílvia, per observar més, no? Que quan hi ha només una mestra doncs has de fer coses com molt més... bueno, estàs més enfeinat i no pots seure un moment per... el fet que hi hagi dues doncs et permet...

ST - L'altre canvi gros de les àrees, de les classes sí que podríem explicar més concretament quines, però crec que no...

NT - Ho hem comentat ja, el tema dels racons...

ST - No cal, no?

MjR - Bueno, jo crec que nosaltres crec que TOWE és molt aplicable i l'altre dia parlàvem que és per tota la vida, que per sempre. I nosaltres crec que com a exemple, aquesta part de l'actitud de l'educadora l'estem treballant i que es nota. Es nota, un exemple, quan som

al pati ja no surt de l'aula una educadora i *va, venga Pepito, anem a dinar*, saps?. Aquests crits de mercat doncs ja intentem i portem temps que bueno, i això del demanar, no? Quan tu fas una reflexió d'una setmana que tu estàs observant i si demanes, si no, si agafes una cadira i fas això amb el nen, no? Pues ja fas el click, ja quan no demanes dius *ui, no he demanat*, no? Ja tens aquesta actitud de canvi. Costa, sí que és veritat. I no l'hem de perdre, hem de continuar. Hem de continuar parlant d'això i no hem de deixar de parlar d'aquesta actitud, no? I de reflexionar i d'observar-nos entre nosaltres.

MM - I de dir-nos-ho entre les companyes.

MjR - I de dir-nos-ho. I aquesta part pot ser una de les més, no?

MaD - Sí, perquè aquesta observació tenim que si el que hem observat ho hem observat nosaltres mateixes o una companya. Que també es contempla això, per tant, dones entrada a que un altre, cosa que de vegades es viu bastant malament, no? Doncs hem pactat de donar entrada a la mirada de l'altre també, de la companya...

MjR - Però ho hem pactat.

MaD - Perquè sinó és...

MM - Abans de fer la graella hem fet que tot l'equip decidís que volia això. I ha sigut un pacte que hem fet. Jo vull que em vinguin a dir si això ho faig malament. No és fàcil. Ja ho pots dir en veu alta.

MjR - No és fàcil, no és fàcil.

MM - Hi ha qui ho tolera millor i qui ho tolera pitjor.

MjR - Però bueno, som diferents, no? *Pero es muy enriquecedor, muy constructivo*, molt, molt. Perquè al final es que és...

MaD - Sí perquè penso que tornàriem a lo d'abans, no? Són les petites coses de cada dia que tu dirigeixes que estan afectant a tot, no? I que...

MjR - I aquest punt d'empatia, osea, no? De posar-se al lloc de l'altre i dir de si a tu t'agradaria que t'agafin, no? Parlem molt d'això. A tu t'agradaria que *a ver, ensenya'm!* No? És això. I aquesta reflexió també ens ajuda molt. Però hem de continuar parlant i continuar treballant.

ST - A nosaltres també ens passa, que ens posem molt en el lloc del nen ara. Si jo estigués aquí estirada, si estigués aquí asseguda i em diguessin, si em donessin això...

MaD - I del menjador, jo penso que una de les coses que sí que nosaltres vàrem fer una sessió de cinc hores durant el treball intern, només treballant això, a partir d'imatges i de reflexió i així, no? I clar, ens vam donar compte que tot estava posat a l'espai que tenia.

Teníem un espai molt petit pel menjador, relativament petit. És impossible que aquí els nens s'aixequin i puguin servir-se. És com dir, anàvem dipositant tot en l'espai que teníem i de la manera que estava d'allò. I que no, que ho posem així, que ho posem aixà. I llavors ens vam donar compte que dius *ostres, esque tot ho posem aquí*, no? És com de dir, què passa, no? Anem a l'espai. I realment et dónes compte del que dèiem dels plats, no? En un moment donat dius, els nens no es poden servir perquè a les taules no hi cap el menjar. Són molt estretes i no hi pots posar el menjar aquí davant. Ho farem a fora, però era un caos. Llavors et dónes compte que reduint la mida del plat que mengen els nens, al mig t'hi caben dos plats per a què els nens es puguin servir el menjar. Clar, et canvia tot, no? I és com de dir, amb el que tens, has de poder reformular-ho com per donar sortida al què tu vols, no? Que és el màxim d'autonomia possible dels infants. I sense posar l'excusa amb coses, sí que de vegades les limitacions formen part de la nostra feina i les hem d'incorporar, no? I tot i tenint això, bueno, l'espai és el mateix, el nombre de nens ve a ser el mateix...

MM - El que es posen en el plat petit és el mateix o menys i així no hem de llençar tant de menjar, no? Que et dóna la sensació que si un plat és així, vinga, som-hi.

MaD - Sí, i en aquest moment els nens es serveixen, els nens van a deixar els plats bruts, els nens...

MM - Repeteixen si volen.

MaD - Repeteixen si volen, es posen l'aigua... i tot en aquella taula tan petita que hi caben sis nens. Tenim un adult a cada taula que està allà per ajudar a qui ho necessita.

MM - I en aquell espai que ens semblava tan petit i que semblava impossible que es poguessin aixecar, s'aixequen a deixar primer, segon i postres, s'aixequen, paren taula en grups petits, s'ajuden a posar-se els condiments... els condiments estan sobre la taula també, a les taules petites, doncs també hi són els condiments. També hi caben.

MaD - I per parar taula tenim com una taula auxiliar, que és on es van deixant els plats bruts i així i a l'hora de parar la taula allà hi ha tot el material i els nens mateixos van agafant el material d'allà i van parant la taula. I la veritat és que estem molt contentes.

MM - Però vam passar un punt crític, eh? Un punt crític, d'*ostres, el menjador ens funcionava molt bé, què estem fent? Què estem fent, què l'estem liant aquí de tothom aixecant-se.*

MaD - Els canvis de vegades et penses que ho fas pitjor del que ho feies.

MjR - Però com s'adapten.

MaD - Vam passar per un moment de caos, eh? *Què estem fent que ho fem pitjor del que ho fèiem. I què ens ha servit cinc hores allà pensant, reflexionant totes del menjador.*

ST - Les mestres deien, anaven dient *ho fem per TOWE, eh, ho fem per TOWE*.

MaD - Nosaltres està molt bé perquè, és a dir, quan nosaltres fem les nostres documentacions de l'escola i tot això, per mi és molt important que ja no hem d'utilitzar la paraula TOWE quasi, no? És a dir, sinó que la programació anual que hem de fer i tot això, clar te'n dones compte que havies de parlar del projecte TOWE, doncs no. Perquè el projecte TOWE està incorporat en aquí, aquí, aquí, no? I per tant, forma part de la nostra panificació del curs que hem fet, no? Penso que és un objectiu, de vegades.

ST - Ara que parlem d'això, vosaltres heu tingut noves incorporacions aquest curs en el personal?

MM - Bueno, tindrem més.

ST - És una cosa que també ha estat interessant parlar, suposo que fora del focus group, però com tota la feina que ve feta de reflexió abans amb l'equip, quan una persona ve nova, tot això que ja hem madurat junts amb tota la resta, com integrar-los, com apassionar-los de nou...

MM - I ser-ne conscient perquè nosaltres ens ha passat que s'acaba d'incorporar una noia que ha estat de baixa de maternitat i la veus fer coses i dius *què fa?* però dius, *ah clar, es que no ho sap*. Es que no sap què és TOWE.

MjR - Clar, li has de fer un acompanyament.

MM - No, sap què és TOWE però no sap tot aquest treball que hem fet pas a pas. I ella se l'ha saltat i ha arribat i ningú li ha dit: *seu, això, això i això*. Clar, no li pots donar tota la informació de cop. Jo no he sigut conscient fins que he vist coses i he dit: *què està fent? A no, no, es que no ho sap*.

MjR - I a mi em passa perquè la tinc al meu costat i li has d'explicar, l'has de situar, poc a poc.

MM - Acompanyar.

MjR - Acompanyar. Li has de fer un acompanyament, però poc a poc, perquè... però li has de fer l'acompanyament. Perquè sinó una tira cap a una banda...

MM - I no perquè no vulgui.

MjR - I no perquè no vulgui, sinó perquè no ho ha viscut o no ha viscut aquest procés, no?

ST - El que dèiem, que els canvis són molt graduals i vas entrant mica en mica i et vas impregnant i la voluntat no és garantia.

MjR - I aquestes reflexions en equip són molt importants, aquests treballs en equip són importants. Clar, si tu et saltes això doncs normal, clar. Si que pots llegir, però és diferent, perquè els canvis i... no és el mateix.

ST - Mira, una cosa que no havíem pensat de parlar aquí però que jo veig que té bastant relació amb el projecte, és que nosaltres ara vam fer com una mena d'escrit, una reflexió per a cada una de les persones de l'equip, que ara qualsevol persona que ve a l'escola, un substituït per quinze dies o un nou mestre a l'equip, llegeix aquest petit manual, text, reflexió, guia, el que sigui. Una mica perquè tingui l'essència de la manera de treballar que volem que hi hagi a l'escola. I jo crec que sense ser-ne conscients, té força relació amb tot el que hem après a TOWE, no? Els canvis que hem anat tenint.

MM - És com un resum del projecte educatiu? Sí, és una bona idea.

NT - I allà ja està inclòs tots els canvis que hem fet en TOWE, ja hi són, per tant és...

CC - Sí? Doncs jo crec que podríem passar al bloc cinc, perquè ja ho heu respòs tot amb molt de detall, em sembla, que té a veure amb a partir d'ara. És a dir, alguna cosa potser com a partir de gener, començarem amb aquest intel·lectual output, no? A partir d'ara o a partir de l'any vinent, després del viatge a Noruega, què?

MM - Nosaltres ens hem fet un cronograma. Així amb l'excel hem fet una mica per poder estar situades. Perquè és això, la grandesa de TOWE et fa perdre i dius, que no em deixis res, no? Però ens hem fet un cronograma on tenim el que vindria a ser l'inici, no? Iniciem això i ho anirem treballant màxim aquesta setmana d'aquest mes. Màxim aquesta setmana d'aquest mes ho revisarem, no? Hi ha el que tu dius, hi ha la introducció del llenguatge. Per exemple tenim allà gener, doncs les reunions d'equip les dedicarem, hi ha tot un treball previ nostre de preparació, de com ho enfocarem, que per això venim aquí amb tants dubtes, on hi ha tot aquest treball, i a partir de gener doncs ho avocarem, no? I farem el mateix que hem fet amb els altres dos. Ho treballarem en equip, prendrem decisions en equip i després ho aplicarem. I amb això doncs una mica amb tot.

MaD - Ara ho anem com preparant, no? Ens plantejàvem de dir bueno, potser introduïrem algunes gravacions de veu, per llenguatge, vale? Per mirar com parlem als infants, si primer donem ordres, i tot, no? Però sí que no tant el to perquè això ja ho hem analitzat, però sí que la indicació de cara a l'equip, no? És més de dir bueno, de què parlem, no?

MM - Quina riquesa.

MaD - Quina riquesa de llenguatge utilitzem, no?

MM - Si llegim poesies, si expliquem contes.

MjR - O com expliquem un conte.

MM - Si hi ha varietat, si només es parla a nivell d'ordres o si es parla d'altres coses, o si s'escolta.

MaD - Si es fan preguntes o no.

MM - Si els nens poden desenvolupar aquest llenguatge expressiu, també, no? Explotar quina riquesa de llenguatge tenen ells.

MaD - Pensàvem que potser una bona eina per fer el primer anàlisi, per situar-nos, no? Perquè dius, bueno, com ens situem allà on estem, no? I dèiem, doncs potser aquest podria ser un mètode, ens ho estàvem plantejant. Que penso que pot ser un bueno...

ST - I nosaltres estem començant ara i probablement siguin processos que començaran al gener, passat festes. Per una banda estem molt centrades en repensar els patis de l'escola, un procés similar al que hem fet a les aules però als patis. Ens resultarà molt més difícil perquè portem, ara ja ens hem dit, ara ja toca i ho fem bé ja d'una vegada, però ja portem moltes trobades amb les mestres parlant del tema i estem molt encallades aquí. Els patis de l'escola és un que ens ajudarà molt amb el tema del joc, relació dels infants i tot això, igual que a les aules ens vam desencallar i vam desencadenar unes actituds en les mestres que ens agraden, doncs igual amb els patis. Després estem en aquesta fase inicial amb l'output del well being, part reflexiu, buscant fortaleses, punts de millora, estratègies, tot això jo crec que serà un treball llarg, que al gener seguirem amb aquesta fase i potser cap al març podem començar ja a implementar ja aquestes estratègies que haurem pensat. I d'altra banda ens volem proposar després de Nadal, hem intentat durant aquest primer trimestre que sorgís de forma natural aquestes gravacions, aquests espais de reflexió i no. Si no ens ho marquem i planifiquem una mica això no es dona i llavors hem de marcar-nos això, unes dates per trobar-nos, per llegir els diaris d'aula, per observar gravacions, per reflexionar, que siguin estones únicament de reflexió sobre aquests temes per TOWE. Perquè sinó a les reunions se'ns menja. I això, aquests tres temes: well being, patis i observació de tot el que ja estem treballant.

CC - Molt bé, voleu afegir alguna cosa que no hageu dit ja? Que ens hàgim descuidat?

ST - Jo diria que no.

CC - Doncs aquí acabem el segon focus group.

